

P O S U D E K
oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Martina Schneiderová

Název práce: Dědění ze závěti

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila aktuální téma zejména s ohledem na změny v NOZ. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Ad notam, Právní rozhledy, Bulletin advokacie a jiné). Autorka v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu sice zřetelně naznačeny, ale z práce samotné je patrné, že autorka zvolila analytický a komparativní přístup, který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěla k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu autorka prokázala schopnost nadhledu nad zákonným textem, projevila velkou znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a její závěry patřičně komentuje. Svou prací se dotkla hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s platnou právní úpravou závěti coby dědického titulu, a to otázky podmínek, příkazů, náhradnictví, svěření, kolace, uchování, úschovy i zrušení závěti.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (64 stran včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Práce je rozdělena do 4 kapitol, kdy druhá z nich usiluje o stručnou základní charakteristiku dědické sukcese z obecného pohledu a plní spíše roli metodologicko-propedeutickou (zejm. rozbor základních zásad a předpokladů dědění). Třetí kapitola se celistvě věnuje vymezení závěti a analyzuje její platnou českou právní úpravu (s exkurzem do vybraných historických souvislostí a širších konotací). Zde autorka identifikuje některé specifické problémy a vhodně je tematizuje. Poslední kapitola je pak celá věnována právní úpravě nového občanského zákoníku a úvahám de lege ferenda.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenů základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální právní nauky tak publikace reflektující právní úpravu starší, jakož i odkazy na literaturu čistě historickou. Lze ocenit, že autorka neváhá konfrontovat základní názory české doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší judikatury (ÚS, NS, Městský soud v Praze, KS v Brně aj.).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal žádných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. K drobnému přehlédnutí, překlepům či absenci interpunkce došlo zcela výjimečně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Pracuje s relevantní českou judikaturou a rozebírá možnosti a limity zákonné úpravy de lege lata. Autorka uchopila problematiku vcelku standardním způsobem a snaží se nabídnout i úvahy de lege ferenda. U ústní obhajoby by se mohla blíže vyjádřit ke smluvní povaze dědické smlouvy (nového nejsilnějšího dědického titulu v NOZ), jenž umožňuje stranám na základě jejich dohody měnit obsah takové smlouvy, případně ji i zrušit, tj. volně disponovat se smlouvou do doby, než nastanou její účinky. Jaké modalities NOZ nabízí smluvním stranám při modifikaci smluvního vztahu v době před její účinností a jaké vypořádací mechanismy by se na takový postup případně aplikovaly? Jakou roli budou podle autorky v českém civilním právu hrát tzv. privilegované závěti („vesnický“ a „vojenský“ testament či obecná závět s úlevou) s ohledem na úpravu v NOZ a další procesní důsledky takových postupů (kupř. i pozbývání účinnosti privilegovaných testamentů)? Autorka by mohla také více přiblížit svůj pohled na problematiku zničení jednoho z několika stejnopisů závěti. Za zmínku by jistě stála i úvaha o hmotněprávním řešení vztahu vykonavatele závěti a správce pozůstalosti.

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce nadstandardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorčiny vynikající znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesních otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorčinu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, její schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením **výborně**.

Diplomovou práci hodnotím stupněm: výborně.

Datum: 6. 9. 2012

Podpis oponenta diplomové práce:

